

สรุปโครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานสุขภาพอาหารและอนามัยสิ่งแวดล้อม ไทย-มาเลเซีย

เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปีงบประมาณ 2558

หลักการและเหตุผล

ปี พ.ศ.2558 ประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) อาจส่งผลกระทบต่อด้านสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพอนามัยหรืออนามัยสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการเป็นประชาคมอาเซียนจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ในกลุ่มประเทศสมาชิก ผลการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการเคลื่อนย้ายประชากรด้านแรงงานที่สะดวกยิ่งขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนไทยและสภาพแวดล้อม การเจ็บป่วยด้วยโรคที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งการเดินทางเคลื่อนย้ายในธุรกิจระหว่างประเทศดังกล่าว ทำให้ประชาชนมีการใช้บริการเดินทางในระบบขนส่งระหว่างประเทศ มีการซื้อสินค้า รับประทานอาหาร มีการพักผ่อนในโรงแรมที่พัก มีการใช้สุขาในร้านอาหาร หรือที่สาธารณะ มีปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม อีกทั้งผู้มารับบริการด้านสุขภาพเป็นแรงงานต่างชาติและผู้ป่วยต่างชาติมากขึ้น จากความหลากหลายของเชื้อชาติ เกิดปัญหาโรคอุบัติใหม่ โรคติดต่ออุบัติซ้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ ปัญหาดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนที่เดินทางระหว่างประเทศ ดังนั้นประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน จึงจำเป็นต้องมีความร่วมมือด้านสาธารณสุขอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการดำเนินงานและเฝ้าระวังด้านสุขภาพอาหาร อีกทั้งมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร การสร้างและพัฒนาเครือข่ายด้านสุขภาพอาหารเพื่อให้มีความพร้อมรับมือต่อปัญหาต่างๆที่จะเข้ามาเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐระหว่าง 2 ประเทศ คือ ประเทศไทย โดย ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา กรมอนามัย และประเทศมาเลเซีย รัฐกลันตัน จึงเห็นสมควรร่วมกันดำเนินการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานสุขภาพอาหารและอนามัยสิ่งแวดล้อม ไทย-มาเลเซีย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปีงบประมาณ 2558 ทั้งนี้ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันดำเนินการเฝ้าระวังด้านสุขภาพอาหาร และพัฒนาเครือข่าย ให้มีความพร้อมการพัฒนารูปแบบงานสุขภาพอาหารและอนามัยสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างความมั่นใจแก่ประชาชน นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว ที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่เขตติดต่อชายแดน รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปีงบประมาณ 2558

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและท้องถิ่นในชายแดนไทย- มาเลเซีย ในการพัฒนาเครือข่ายด้านสุขภาพอาหารระหว่าง 2 ประเทศ
2. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานสุขภาพอาหารไทย-มาเลเซีย
3. เพื่อขับเคลื่อนพัฒนารูปแบบงานสุขภาพอาหารและอนามัยสิ่งแวดล้อม รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรมการดำเนินงาน :

1. ประชุมเชิงปฏิบัติการ “การดำเนินงานพัฒนาด้านสุขาภิบาลอาหารไทย-มาเลเซียสำหรับร้านอาหาร”

2. ศึกษาดูงานและประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหารและสิ่งแวดล้อม สาธารณะไทย-มาเลเซีย

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการ “การดำเนินงานพัฒนาด้านสุขาภิบาลอาหารไทย-มาเลเซียสำหรับร้านอาหาร”

1.1 ดำเนินการเมื่อวันที่ วันที่ 16 – 17 กันยายน 2558

1.2 สถานที่ดำเนินการ ห้องประชุมโรงแรมตันหยง อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

1.3 กำหนดการประชุม

วันที่ 16 กันยายน 2558

08.00 น – 08.30 น	ลงทะเบียน
08.30 น – 09.00 น	พิธีเปิด
09.00 น – 10.00 น	บรรยาย เรื่อง “มาตรฐานอาหาร และการตรวจประเมินร้านอาหารตามมาตรฐานประเทศมาเลเซีย” โดย วิทยากรจากประเทศมาเลเซีย
12.00 น – 13.00 น	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น – 17.00 น	อภิปราย “การดำเนินงานชมรมผู้ประกอบการร้านอาหารเพื่อให้ได้มาตรฐานร้านอาหารประเทศไทยและมาเลเซีย” โดย ประธานชมรมผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารจังหวัดนราธิวาส ประธานชมรมผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารจังหวัดปัตตานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส ดำเนินการอภิปรายโดย นายมานะ หะสาเมาะ ศูนย์อนามัยที่ 12
18.00 น – 21.00 น	ฝึกปฏิบัติการตรวจประเมินร้านอาหาร “ประเภทร้านอาหารและแผงลอย” โดย นายสะหลัน สามะ ศูนย์อนามัยที่ 12

วันที่ 17 กันยายน 2558

09.00 น – 12.00 น	บรรยาย เรื่อง “ความแตกต่างและความเหมือนระหว่างมาตรฐานอาหารไทยและมาเลเซีย” โดย วิทยากรจากศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา
12.00 น – 13.00 น	อภิปรายปัญหาทั่วไป / ปิดการประชุม
13.00 น – 15.30 น	ประชุมกลุ่ม “การดำเนินงานร้านอาหารเพื่อให้ได้มาตรฐานร้านอาหารประเทศไทยและมาเลเซีย”
15.30 น – 16.00 น	อภิปรายปัญหาทั่วไป / ปิดการประชุม

หมายเหตุ รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่มเวลา 10.30 น – 10.45 น และ 14.30 น – 14.45 น

1.4 ผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 50 คน ประกอบด้วย

- ชมรมผู้ประกอบการค้าอาหารจังหวัดนราธิวาส และผู้ประกอบการค้าอาหาร เขตเทศบาลสุโงะโกลกจังหวัดนราธิวาส	รวม 25 คน
- ผู้รับผิดชอบงานจากสสจ., สสอ., รพ., รพ.สต. จังหวัดนราธิวาส	รวม 7 คน
- ผู้รับผิดชอบงานจากอปท. จังหวัดนราธิวาส	รวม 5 คน
- ผู้รับผิดชอบงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม รัฐบาลันต้นประเทศมาเลเซีย	รวม 3 คน
- ผู้จัดประชุมจากศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา	รวม 10 คน

1.5 งบประมาณดำเนินการ

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม(50บาทx4มือx50คน)	10,000 บาท
- ค่าอาหารกลางวัน(250บาทx2มือx50คน)	25,000 บาท
- ค่าอาหารเย็น(300บาทx2มือx50คน)	15,000 บาท
- ค่าที่พัก(1,200บาทx21ห้อง)	25,200 บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยง (240บาทx9คน)	2,160 บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร	7,050 บาท
- ค่าพาหนะ	9,760 บาท
รวม	94,170 บาท

สรุปสาระสำคัญการประชุม

1. เปรียบเทียบการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหารในสถานประกอบการจำหน่ายอาหารระหว่าง ประเทศไทย กับประเทศมาเลเซีย

- มาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหาร : มีความเหมือนกันที่รายละเอียดในมาตรฐานครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการ เช่น สถานที่ ตัวอาคาร ภาชนะ ผู้สัมผัสอาหาร การจัดการขยะและสัตว์แมลงนำโรค ส่วนความต่างนั้น มาตรฐานของไทยมีเกณฑ์มาตรฐาน 15 ข้อและ 12 ข้อ สำหรับร้านและแผงลอยจำหน่ายอาหาร และให้น้ำหนักของมาตรฐานเท่าๆกันในแต่ละข้อ ส่วนมาตรฐานของมาเลเซียมี 31 ข้อ แต่ให้น้ำหนักของแต่ละข้อไม่เท่ากันโดยให้ความสำคัญเรื่องของอุณหภูมิเก็บอาหารและผู้สัมผัสอาหาร

- กระบวนการดำเนินงาน : มีความแตกต่างกัน โดยประเทศมาเลเซียมีการบังคับใช้กฎหมาย อย่างเข้มข้น มีการเปรียบเทียบปรับ หรือปิดสถานประกอบการในกรณีปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ส่วนการดำเนินงานของไทยมีกฎหมายรองรับและกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับแต่ละท้องถิ่นบังคับหรือไม่บังคับใช้ แต่ส่วนใหญ่เน้นการประสานความร่วมมือ การสร้างเครือข่ายทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะการผลักดันและสร้างความเข้มแข็งของชมรมผู้ประกอบการจำหน่ายอาหาร ซึ่งประเทศมาเลเซียค่อนข้างจะขาดความร่วมมือลักษณะนี้

2. ผลการประชุมกลุ่มและอภิปรายปัญหาทั่วไป เพื่อขับเคลื่อนสถานประกอบการจำหน่ายอาหารให้ได้มาตรฐาน

- ชมรมแต่ละอำเภอในจังหวัดนราธิวาส ควรมีการสร้างความเข้มแข็ง โดยเฉพาะชมรมอำเภอตามแนวชายแดนและอยู่ในเส้นทางหลักที่จะรองรับนักท่องเที่ยวหรือผู้คนที่หลั่งไหลเข้ามาเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน

- ชมรมผู้ประกอบการเทศบาลสุโขทัยเป็นตัวอย่างของการรวมตัวที่ดีมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเป็นแม่แบบเรื่องการรณรงค์ลดใช้โฟม ซึ่งมีการขยายผลสู่อำเภอใกล้เคียงได้แก่ ตากใบ แวง และสุโขทัย
- ฝ่ายสาธารณสุขควรมีการตรวจเยี่ยมสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ร้านอาหารหรือแผงลอยรักษามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง
- ภาคราชการและหน่วยงานท้องถิ่น เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องออกร้านควรให้ความสำคัญแก่สมาชิกชมรมผู้ประกอบการอาหารเป็นอันดับแรก เพราะสามารถควบคุมสมาชิกให้รักษามาตรฐานร้านหรือแผงลอยได้ดี
- งานมหกรรมหรือกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่บริเวณชายแดน ควรมีการเชิญผู้ประกอบการฝั่งประเทศมาเลเซียเข้าร่วมออกร้านเพื่อที่จะช่วยดึงดูดลูกค้าจากมาเลเซียเข้ามาได้ ในขณะเดียวกันเมื่อมีงานฝั่งมาเลเซียผู้ประกอบการไทยก็ควรได้รับโอกาสเช่นเดียวกัน

ภาพกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2. ศึกษาดูงานและประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหารและสิ่งแวดล้อมไทย-มาเลเซีย

2.1 ระยะเวลาดำเนินการและสถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการระหว่างวันที่ 12-16 ตุลาคม 2558

- ศึกษาดูงานวันที่ 12 ตุลาคม 2558 : ร้านอาหารที่ผ่านมาตรฐาน CFGT PLUS ณ ร้านทางเลือก อ.เมือง จ.ตรัง
- ศึกษาดูงานวันที่ 13 ตุลาคม 2558 : สูดยอดส้มในร้านอาหาร ณ ร้านมูเตยร่ำ อ.เมือง จ.พังงา

- ศึกษาดูงานวันที่ 15 ตุลาคม 2558 : สูดยอดส้วมในสถานบริการสาธารณสุขขนาดเล็ก ณ รพ.สต. โคกหล่อ อ.เมือง จ.ตรัง
- ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไทย-ลาว/ ไทย-มาเลเซีย วันที่ 14 ตุลาคม 2558 ณ โรงแรม รอยัลพาราไดซ์ อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต

2.2 ผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 40 คน ประกอบด้วย

- ชมรมผู้ประกอบการค้าอาหารในจังหวัดนราธิวาส	รวม 6 คน
- ผู้รับผิดชอบงานจากสสจ., สสอ., รพ., รพ.สต. จังหวัดนราธิวาส	รวม 5 คน
- ผู้รับผิดชอบงานจาก อปท.ในจังหวัดนราธิวาส	รวม 4 คน
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย	รวม 14 คน
- ผู้จัดประชุมจากศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา	รวม 11 คน

2.3 งบประมาณดำเนินการ

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม(50บาทx8มือx40คน)	16,000 บาท
- ค่าอาหารกลางวัน (300บาทx4มือx40คน)	48,000 บาท
- ค่าอาหารเย็น (350บาทx3มือx40คน)	42,000 บาท
- ค่าที่พัก (850บาทx1ห้อง, 1,500บาทx20ห้อง, 1,200บาทx20ห้อง)	54,850 บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยง	19,200 บาท
- ค่าเช่ารถบัส (15,000บาทx5วัน)	75,000 บาท
- ค่าพาหนะ	16,600 บาท
- ค่าของที่ระลึกดูงาน	8,400 บาท
- ค่ากระเป๋าสาร	8,000 บาท

รวม 288,050 บาท

2.2 สรุปการศึกษาดูงานและการประชุม

2.2.1 สรุปการศึกษาดูงาน ณ ร้านอาหารทางเลือก

- แนวคิดการดำเนินธุรกิจตั้งอยู่บนพื้นฐานการใส่ใจสุขภาพของผู้บริโภค ดังนั้นเมนูอาหารส่วนใหญ่จึงเป็นเมนูด้านสุขภาพและเป็นเมนูพื้นบ้าน เช่นข้าวยา ขนมหิน แกงเขียวหวาน เป็นต้น
- วัตถุดิบในการปรุงประกอบอาหารล้วนได้รับการคัดสรรให้มีความปลอดภัย ปราศจากการปนเปื้อนสารเคมีและคำนึงถึงคุณค่าด้านโภชนาการ ผักบางชนิดก็ปลูกเอง เช่นถั่วงอก
- ร้านทางเลือกไม่มีการใช้โฟมตั้งแต่เริ่มแรกของการประกอบกิจการเพราะ เห็นว่ามีผลกระทบต่อสุขภาพและสร้างปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้ภาชนะทดแทนโฟม หรือการผูกปิ่นโตใส่อาหารจนได้รับใบประกาศฯ องค์การปลอดโฟม จากกรมอนามัยในปี 2558
- ร้านทางเลือก มีการต่อยอดการพัฒนาสถานประกอบการจากมาตรฐาน อาหารสะอาด รสชาติอร่อย (CFGF) สู่ มาตรฐาน CFGF PLUS ซึ่งมีรายละเอียดเพิ่มเติม ในเรื่องของส่วนผสมที่ผ่านมาตรฐาน HAS

การใช้ช้อนกลาง มีอ่างล้างมือ การใช้ถุงมือหยิบจับอาหาร ใช้ผ้าก๊อปปอดสารพิษ และมีเมนูเพื่อสุขภาพ นอกจากนี้ยังได้รับการรับรอง HALAL จากสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดตรังด้วย -สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสถานประกอบการ อาหาร และได้มีการรับรองป้ายมาตรฐาน “อาหารสะอาด รสชาติอร่อย รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

ข้อสังเกต

-ร้านอาหารทางเลือกมีการจัดการด้านสุขาภิบาลอาหารที่ดีมาก มีการปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อการรับรองมาตรฐาน CFGT PLUS ซึ่งสามารถเป็นตัวอย่างแก่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส และเครือข่ายในการผลักดันสถานประกอบการที่มีความพร้อมในพื้นที่ ให้มีตัวอย่างร้าน CFGT PLUS เพิ่มขึ้นต่อไปได้

-คณะฯ จากรัฐกลันตัน มาเลเซีย สนใจในการพัฒนาร้านอาหารสู่มาตรฐาน CFGT PLUS โดยเฉพาะประเด็นด้านการพัฒนาส่วนผสมในร้านอาหาร การลดใช้โฟม และเมนูสุขภาพ ซึ่งได้เปรียบเทียบกับมาตรฐานของมาเลเซีย คือมาตรฐาน A และมาตรฐาน BESS ซึ่งต่อยอดในเรื่องของการใส่ใจสุขภาพของผู้บริโภค นอกจากนี้คณะยังสนใจนวัตกรรมการเพาะถั่วงอกด้วยตัวเองของร้านทางเลือกอีกด้วย

ภาพกิจกรรม

2.2.2 สรุปการศึกษาดูงาน ณ ร้านอาหารมุเตียร่าห์

สรุปประเด็นและข้อสังเกต

เป็นร้านอาหารขนาดกลางค่อนข้างไปทางขนาดใหญ่ รองรับนักท่องเที่ยวสู่เกาะปันหยี ผู้ประกอบการเห็นโอกาสการพัฒนาด้านสุขาภิบาลอาหาร โดยให้ความสำคัญด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในร้านอาหาร ให้สะอาดและสวยงาม สามารถเป็นจุดขายให้นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งคณะผู้ศึกษาดูงานต่างชื่นชมในการจัดการเรื่องดังกล่าวได้เป็นอย่างดี นับเป็นอีกบทเรียนหนึ่งที่คณะฯ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่จากมาเลเซีย ได้เก็บเกี่ยวเพื่อกลับไปขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งร้านอาหารส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักการให้บริการสิ่งแวดล้อมที่สร้างความพึงพอใจให้ลูกค้าได้

2.2.3 สรุปการศึกษาดูงาน ณ รพ.สต. โคกหล่อ

สรุปประเด็นและข้อสังเกต

รพ.สต. โคกหล่อ ได้ดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมตามแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมไทย และโครงการดินดีดาว ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง มาตั้งแต่ปี 2552 ได้รับการรับรองมาตรฐาน HAS เมื่อปี จากนั้นเข้าร่วมการสรรหาสุดยอดสามแห่งปี จนได้รับรางวัลสุดยอดสามแห่งปี 2558 ประเภทสถานบริการสาธารณสุขขนาดเล็ก ซึ่งคณะของมาเลเซียสนใจซักถามแนวคิดของการพัฒนาจนประสบความสำเร็จ และเป็นอีกตัวอย่างที่ดีที่ฝ่ายเจ้าหน้าที่มาเลเซียจะนำไปพัฒนาในพื้นที่ของตนเองต่อไป

ภาพกิจกรรม

2.2.4 สรุปการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงานพัฒนาความร่วมมือด้านสุขภาพอาหารและอนามัยสิ่งแวดล้อม ไทย-มาเลเซีย และไทย-ลาว

2.2.4.1 สรุปการนำเสนอผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ไทย-มาเลเซีย ในปีงบประมาณ 2558 มี 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 พบปะและทำประสานความสัมพันธ์

-จุดเริ่มต้นของการดำเนินงานเริ่มต้นเมื่อ เดือนตุลาคม 2557 โดยผู้บริหารและนักวิชาการของศูนย์อนามัยที่ 12 พร้อมนักวิชาการจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส ประชุมร่วมกับผู้บริหารสาธารณสุขรัฐกลันตัน ในประเด็นงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม และได้ข้อสรุปต่างมีความสนใจการพัฒนาทางด้านสุขภาพอาหาร และสิ่งแวดล้อม

ระยะที่ 2 ทำความเข้าใจในมาตรฐานและกระบวนการดำเนินงานด้านสุขภาพอาหารและวางแผนการดำเนินงาน

-ผู้รับผิดชอบงานของศูนย์อนามัยที่ 12 ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส ได้ประชุมอย่างไม่เป็นทางการกับผู้รับผิดชอบงานจาก FOOD SAFETY AND QUALITY CONTROL ของสำนักงานสาธารณสุขรัฐกลันตัน เมื่อเดือน มีนาคม 2558 โดยมีประเด็นสำคัญคือการเรียนรู้มาตรฐานสุขภาพอาหารและกระบวนการดำเนินงานของทั้งสองประเทศ

- นำเสนอ โครงการ CFGT ในเวทีการประชุม PRE BORDER HEALTH ระหว่าง นราธิวาสกับรัฐ กลันตัน เมื่อเดือน เมษายน 2558 เพื่อให้ผู้บริหารและนักวิชาการประเทศมาเลเซียได้รับรู้รายละเอียดการดำเนินงานสุขภาพอาหารของไทย และได้ร่วมกันวางแผนกำหนดพื้นที่นำร่องของการดำเนินงานร่วมกันในเวทิดังกล่าวด้วย โดยประเทศไทย เลือกพื้นที่ อำเภอสุนทรารักษ์ จังหวัดนราธิวาส ส่วนประเทศมาเลเซียเลือกพื้นที่ อำเภอปาเสมัส รัฐกลันตัน

ระยะที่ 3 การพัฒนาศักยภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับผู้ปฏิบัติการ

-ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา ได้จัดเวทีการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและเครือข่ายผู้ดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร ในพื้นที่นาร่องและพื้นที่ใกล้เคียง วันที่ 15-16 มิถุนายน 2558 พร้อมๆ กับการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาตรฐานและกระบวนการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหารของ มาเลเซีย ในพื้นที่ อำเภอบาเซมัส รัฐกลันตัน

-ศูนย์อนามัยที่ 12 จัดประชุมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้ประกอบการร้านจำหน่ายอาหาร ในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับความร่วมมือด้านสุขาภิบาลอาหาร ไทย-มาเลเซีย รองรับการประชุมประชาคมอาเซียน เมื่อวันที่ 16-17 กันยายน 2558

-DEPARTMENT OF HEALTH KELANTAN STATE ได้พาคณะเจ้าหน้าที่จาก FOOD SAFETY AND QUALITY CONTROL, PASIRMAS HEALTH DISTRICT, TUMPAT HEALTH DISTRICT และ TANAH MERAH HEALTH DISTRICT รวม 40 คน เข้ามาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มาตรฐานและกระบวนการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร ของไทย ในพื้นที่อำเภอสูโงโกลก เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558 ซึ่งทางคณะฯของมาเลเซียค่อนข้างสนใจในเรื่องการขับเคลื่อนการพัฒนา งานสุขาภิบาลอาหารโดยเฉพาะเรื่องความร่วมมือของชมรมผู้ประกอบการจำหน่ายอาหาร

2.2.4.2 สรุปผลการประชุมกลุ่ม เพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2559

-ให้มีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมกัน โดย

*ฝ่ายประเทศไทยประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากศูนย์อนามัยที่ 12/ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/ เทศบาลสุโงโกลก

*ประเทศมาเลเซีย ประกอบด้วย FOOD SAFETY AND QUALITY CONTROL, PASIRMAS HEALTH DISTRICT, TUMPAT HEALTH DISTRICT , PASIRMAS LOCAL ADMINISTRATION

*มีหน้าที่ในการพิจารณาเกณฑ์เพื่อบูรณาการเกณฑ์มาตรฐานของทั้งสองประเทศ(CFGT และ ABC) โดยให้มีลักษณะคงไว้ซึ่งมาตรฐานของแต่ละประเทศเป็นพื้นฐาน และกำหนดแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่นาร่อง

-ให้มีการขยายพื้นที่นาร่องในการดำเนินงานพัฒนาด้านสุขาภิบาลอาหาร โดย ประเทศไทย ขยายสู่อำเภอดากไบ ส่วนประเทศมาเลเซียขยายพื้นที่ สู่อำเภอดุมปัต ซึ่งเป็นพื้นที่ติดกับอำเภอดากไบ ของไทย โดยใช้เป็นพื้นที่ตัวอย่างเพื่อขยายต่อไปยังพื้นที่อื่นๆของจังหวัดนราธิวาส และรัฐกลันตัน ตลอดจน รัฐอื่นๆที่ติดพรมแดนไทยและจังหวัดติดชายแดนมาเลเซียอื่นๆ ของไทยต่อไป

- กำหนดเป้าหมายสถานประกอบการจำหน่ายอาหารนาร่องในแต่ละพื้นที่ดังนี้

ประเทศ	พื้นที่นาร่อง	เป้าหมายสถานประกอบการ
ไทย	อ.สุโงโกลก อ.ตากไบ	ร้าน 5 แห่ง หรือมากกว่า ร้าน 3 แห่ง
มาเลเซีย	อ.ปาเซมัส อ.ดุมปัต	ร้าน 3 แห่ง/แผงลอย 2 แห่ง ร้าน 5 แห่ง
รวม		ร้าน 16 แห่ง แผงลอย 2 แห่ง

- เตรียมการประชาสัมพันธ์ โครงการและสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการให้สาธารณชนทั้งสองประเทศได้รับทราบผ่านช่องทางวิทยุ และโทรทัศน์ท้องถิ่น และสื่อต่าง ๆ ของเทศบาล

ภาพกิจกรรม

สรุปโครงการ

ความร่วมมือทางสาธารณสุขระหว่างประเทศในพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย มีการดำเนินงานอย่างเป็นปกติ โดยมีพื้นที่ดำเนินงานสี่จังหวัดของไทย และสี่รัฐของมาเลเซีย ประเด็นงานโดยทั่วไปได้แก่ งานอนามัยแม่และเด็ก การควบคุมโรค และการคุ้มครองผู้บริโภค ศูนย์อนามัยที่ 12 มีความพยายามเพิ่มประเด็นงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเลือกประเด็นงานด้านสุขาภิบาลอาหารและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และเลือกพื้นที่ชายแดน ระหว่างจังหวัดนราธิวาส ของไทย และรัฐกลันตัน ของมาเลเซีย เนื่องจากมีความสัมพันธ์ที่ดีและมีบริบทของพื้นที่ใกล้เคียงกัน

การดำเนินงานเริ่มต้นเมื่อปลายปี 2557 โดยเริ่มที่การพัฒนาความสัมพันธ์ การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของคู่พื้นที่ชายแดนดังกล่าว เช่นการประชุม pre border health การร่วมกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพ การเยี่ยมเยียนและสนับสนุนวัสดุกรณีน้ำท่วมใหญ่ รวมถึงการประชุมร่วมกันหลายครั้ง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินงานในพื้นที่ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร ไทยและมาเลเซีย

การจัดโครงการศึกษาดูงานและประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ ช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของศูนย์อนามัยที่ 12 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาสและเครือข่ายในพื้นที่ กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขรัฐกลันตัน ให้มีความก้าวหน้าดียิ่งขึ้นและสร้างความเข้าใจในมาตรฐานและบริบทการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น ประกอบการได้เห็นบทเรียนที่ดีของความร่วมมือในการดำเนินงานพัฒนาการสุขาภิบาลอาหาร ระหว่างไทย-ลาว เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจัง โดยการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนขึ้น มีการขยายพื้นที่นำร่อง มีแนวทางการตั้งคณะทำงาน เพื่อบูรณาการมาตรฐานต่างๆ และกำหนดแผนการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานมีแบบแผนและเป็นระบบมากขึ้น ซึ่งมีความคาดหวังว่า ในระยะเวลา 1 ปี สามารถดำเนินงานให้ผลผลิต เป็นรูปแบบที่ดีสามารถขยายต่อพื้นที่อื่น ในตลอดแนวชายแดน ไทย-มาเลเซีย และสามารถนำเสนอเข้าสู่วาระปกติของการประชุม border health ระหว่าง ไทย-มาเลเซีย ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในการดำเนินงานความร่วมมือด้านสุขาภิบาลอาหารและอนามัยสิ่งแวดล้อม ระหว่าง ไทย-มาเลเซีย ในระดับพื้นที่ มีกระบวนการและผลการดำเนินงานที่พัฒนาเป็นไปอย่างก้าวหน้า ซึ่งในเรื่องมาตรฐานต่างๆ หรือรูปแบบการดำเนินงานบางอย่างยังเป็นมาตรฐานที่สร้างขึ้นในระดับประเทศ ทั้งของไทยและมาเลเซีย ดังนั้นควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับกรม หรือส่วนกลางของทั้งสองประเทศ ด้วย เพื่อให้ผู้ปฏิบัติในระดับพื้นที่เกิดการยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานต่อไป
2. ในการพัฒนาการดำเนินงานระหว่างประเทศ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรของไทยได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาระบบงาน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจ พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน